

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УЧИЛИЩА НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ

В. А. Левчук¹, Є. Л. Горошко¹, Л. П. Мазур²

¹*Кременецьке медичне училище імені Арсена Річинського*

²*Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського*

У статті відображено основні завдання, варіанти та методи інтерактивного навчання студентів на заняттях із оториноларингології. Це сприяє розвитку активності, творчості, самостійності та критичного мислення у студентів медичних училищ. Використання технологій інтерактивного навчання забезпечує опанування студентами-медиками сучасних моделей професійної діяльності, максимально наближених до реальних клінічних ситуацій.

USAGE OF TECHNOLOGIES OF INTERACTIVE LEARNING DURING OTIRRHINOLARYNGOLOGY CLASSES IN STUDENTS OF MEDICAL COLLEGES

V. A. Levchuk¹, Ye. L. Horoshko¹, L. P. Mazur²

¹*Kremenets Medical College by Arsen Richynskyi*

²*Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky*

The article adduces the basic tasks, options and methods of the interactive education on the otorhinolaryngology classes. This method promotes activity development, creativity, independence and critical thinking in students of medical colleges. The usage of interactive education technologies provides the mastering by medical students the modern models of professional activity, which is very close to the real clinical situations.

Вступ. В умовах інтеграції вітчизняної медичної освіти до європейського освітнього та наукового простору особливої актуальності набувають питання формування системи знань, умінь та навичок професійного медичного фахівця, яке досягається шляхом впровадження інноваційних технологій в навчальному процесі у вищих медичних закладах. Сьогодні необхідний фахівець «нового типу» професійно і соціально мобільний, який має глибокі медичні знання, здатний до самореалізації, творчості, самовдосконалення, готовий до роботи в ринкових умовах та до гострої конкуренції. Рівень професійної підготовки студентів-медиків за традиційними підходами не забезпечує комплексного підходу до пацієнта як до особистості, прийняття рішень щодо цілей догляду, планів і методів медичного втручання,

надання невідкладної допомоги та не враховує психологічні та соціальні аспекти життя людини.

Процеси реформування медичної освіти в Україні вимагають якісно нових підходів до навчання, використання компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходу до організації цілісного навчального процесу, з метою підвищення професійної та практичної підготовки випускників на основі Концепції розвитку охорони здоров'я населення України.

Основна частина. Викладачі клінічних дисциплін Кременецького училища імені Арсена Річинського широко використовують інноваційні технології, серед яких важливе місце посідають інтерактивні технології навчання, спрямованні на розвиток особистості та її професійного становлення, створюють усі можливості для медичних сестер, акушерок, фельдшерів, щоб вони могли проявити свої таланти і здібності, розкрити свій

творчий потенціал, успішність та інтелектуальну спроможність.

При викладанні предмета оториноларингології ми широко використовуємо різні технології інтерактивного навчання, а саме: кооперативного та колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань, які дозволяють посилити мотивацію та інтерес до навчання, моделювати різні клінічні ситуації, забезпечити самоконтроль і самокорекцію, індивідуалізувати процес навчання, інтерактивно спілкуватись.

При проведенні практичних занять з ЛОР хвороб найбільш ефективним є кооперативне навчання в парах та групах, яке проводиться у нетрадиційній формі: акваріум, карусель, робота в малих групах, тренінги, ділові та рольові ігри.

Навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх його учасників, де викладач є організатором та спонукає студентів до пізнання навчального матеріалу, клінічного мислення, йде обмін знаннями, ідеями, засобами діяльності і кожен вносить індивідуальний вклад для досягнення запланованого результату. Все це відбувається в атмосфері толерантності, доброзичливості та взаємопідтримки, що дозволяє отримати професійні знання, навички та вміння, розвиває пізнавальну діяльність, переводить її на більш високі форми кооперації та співпраці.

Технології колективно-групового навчання ми використовуємо для підвищення мотивації до пізнавальної діяльності, актуалізації опорних знань, вирішення складних або проблемних питань в оториноларингології. Найкращі форми організації занять це – мікрофон, мозковий штурм, незакінчені речення, навчаючи – вчусь («кожен вчить кожного», «броунівський рух»), ажурна пилка («мозаїка», «джиг-со»), аналіз ситуації («case» – метод), вирішення проблем, «дерево» рішень.

Тренінгові методи проведення занять забезпечують взаємодію всіх учасників навчального процесу і є надзвичайно активними методами навчання з метою розвитку та формування у студентів-медиків життєвих та особистісно-професійних компетентностей.

Організації навчального процесу в формі тренінгу притаманні специфічні принципи, основними з яких є: принцип активності, дослідницької творчої позиції, усвідомлення поведінки, партнерського спілкування, кооперативної взаємодії.

Під час проведення мультимедійних лекцій ми демонструємо клінічну картину та перебіг зах-

ворювань вуха, горла, носа, методи обстеження та діагностики, лікування, надання невідкладної допомоги при травмах, сторонніх тілах лор органів, використання сучасних медикаментів (з урахуванням їх доцільності, показання та проти-показання). Демонстрацію відеооперацій на лор органах: аденотомію, поліпотомію, трахеотомію, тонзилектомію, гайморотомію, репозицію кісток носа, радикальні операції на вусі та інші з захопленням сприймають студенти.

Ефективними моделями тренінгового процесу на заняттях з ЛОР та інших клінічних дисциплін є: ділові та рольові ігри, кейси, групові дискусії, відеоаналіз та відеоалгоритми, модерації, мультимедійні презентації, відеооперації.

Студенти надзвичайно раді впровадженню кейс-метода в навчальний процес, оскільки ми пропонуємо реальні клінічні ситуації, а медична сестра чи фельдшер повинні проаналізувати, вникнути в суть проблем, запропонувати єдино правильне рішення, скласти алгоритм надання невідкладної допомоги, проведення діагностичного дослідження та догляду за пацієнтом.

Найдоцільнішими для застосування на заняттях є: кейс-випадок, кейс-вправа, і кейс-ситуація, яка дозволяє розвивати у студентів креативне мислення, дослідницькі, комунікативні навички, вміння систематизувати інформацію, знаходити правильне рішення у складних клінічних ситуаціях.

Практичні заняття з оториноларингології, які ми проводимо на базі клінічної районної лікарні, є надзвичайно ефективними, оскільки студенти безпосередньо беруть участь у обстеженні пацієнтів, проведенні діагностичних маніпуляцій та спостерігати за оперативними втручаннями, попередньо засвоївши правила асептики та антисептики, хірургічний інструментарій, правила накладання пов'язок та особливості догляду за післяопераційними хворими. На заняттях ми створюємо комфортні умови, максимально наближені до реальних, пропонуємо студентам атмосферу співпраці, взаємодопомоги та взаєморозуміння, активного обміну знаннями між студентами, заохочуємо їх до практичного тренінгу, що дозволяє виробити професійні навички та вміння, навчаємо мислити та спілкуватися з іншими людьми, спрямовуємо в русло практичного засвоєння матеріалу.

Під час тренінгу наші студенти дотримуються таких правил: бути активними та позитивними, не критикувати, а мати власну думку, говорити тільки

за темою, дотримуватись регламенту, бути уважними у своїх діях та вчинках, дотримуватись медичної етики та деонтології.

На заняттях викладач виступає в ролі основного тренера, координатора дій студентів, спостерігає за дотриманням умов та послідовності тренінгу, акцентує увагу на важливих моментах, систематизує та корегує отримані вміння та навички, оцінює підсумкові результати.

Функції студентів під час інтерактивного тренінгу полягають у вирішенні проблемних ситуацій, вмінні висловлювати власну думку та слухати інших, креативно мислити, відповідально виконувати завдання, активно співпрацювати з колегами, досягати поставлених цілей, аналізувати успіхи та невдачі.

Викладачі клінічних дисциплін нашого навчального закладу мають всі можливості проводити різні форми інтерактивних занять, використовую-

ючи комп'ютерну техніку, мультимедійні проектори, інтернет.

Висновок. Інтерактивні технології навчання дозволяють залучити в навчальний процес «цілісну людину», сприяють розвитку активності, творчості, самостійності, відповідальності, критичного мислення, формують установки практичної діяльності. Використання технологій інтерактивного навчання забезпечує для студентів-медиків сучасні моделі професійної діяльності, максимально наближені до реальних клінічних ситуацій, формує клінічне мислення, надає можливість освоїти діагностичні навички, методики обстеження, надання невідкладної допомоги, сприяє професійному засвоєнню та виконанню практичних навичок, маніпуляцій, що в подальшому стане запорукою формування конкурентоспроможного фахівця найвищого рівня для медицини України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баханов К. Інноваційні системи, технології та моделі навчання / К. Баханов. – Запоріжжя, 2000.

2. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців". – Львів, 2002.

3. Інноваційні технології в сучасній освіті / за ред. Л. І. Даниленко. – К. : Лотос, 2004. – 220 с.

4. Стрельников В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистого і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання. Кн. 2 / В. Ю. Стрельников. – Полтава, 2002. – С. 145–191.

5. Освітні технології : навчально-методичний посібник / за ред. О. М. Пехоти. – К. : А.С.К., 2002. – 255 с.